

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, le 9 mai 1995, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "autorisant l'accès du Fonds national de la recherche scientifique aux informations du Registre national des personnes physiques", a donné le 12 juillet 1995 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 9 mei 1995 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot regeling van de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen voor het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek", heeft op 12 juli 1995 het volgend advies gegeven :

Examen du projet.

Le Fonds national de la recherche scientifique (F.N.R.S.) est un établissement d'utilité publique, créé conformément à la loi du 27 juin 1921, dont le but est de "favoriser la recherche scientifique dans les différentes communautés de Belgique". Ses statuts actuels ont été approuvés par un arrêté royal du 5 mars 1992. Le F.N.R.S., établissement d'utilité publique, est une personne morale de droit privé.

Il y a lieu de se demander s'il peut, dès lors, être autorisé, en vertu de l'article 5, alinéa 1er, de la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques, à accéder au registre national des personnes physiques, alors que sa qualité d'autorité publique paraît incertaine. A cet égard, dans le rapport au Roi, l'auteur cite le rapport rédigé par l'auditeur W. Van Noten qui estime, selon la méthode du faisceau d'indices, que le F.N.R.S. doit être considéré comme une autorité administrative.

Les indices relevés sont les suivants :

- 1° dans l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 revisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 sur la sécurité sociale des travailleurs, le personnel du F.N.R.S. y est considéré comme relevant du "secteur public" (article 15);

.../...

- 2° le F.N.R.S. fait l'objet d'une subvention annuelle en application de la loi du 27 juillet 1971 sur le financement et le contrôle des institutions universitaires en fonction de critères objectifs élaborés par les pouvoirs publics.

A eux seuls, ces indices ne sont pas suffisants pour en conclure que le F.N.R.S. serait une autorité administrative. En outre, l'arrêt qui suit le rapport n'est pas significatif puisqu'il se borne à décréter le désistement du requérant.

Selon la jurisprudence du Conseil d'Etat (1), une personne morale de droit privé peut être considérée comme une autorité administrative à la double condition d'avoir pour but de pourvoir à un besoin social dont la satisfaction est réputée d'utilité publique par la loi et d'être dotée par le législateur de droits de la puissance publique.

S'il est difficilement contestable que le F.N.R.S. remplisse une mission d'intérêt général et se conforme donc à la première des conditions énoncées, il n'est, en revanche, pas permis d'admettre qu'il serait doté d'une parcelle de la puissance publique.

Dans ces conditions, le F.N.R.S. ne peut pas être considéré comme une autorité publique au sens de l'article 5, alinéa 1er, de la loi du 8 août 1983.

(1) C.E., Scheuerman, n° 19.776, 27 juillet 1979, cité par J. SALMON, Le Conseil d'Etat, 1994, p. 233.

Le fondement légal du projet fait donc défaut. Toutefois, l'article 5, alinéa 2, a), de la loi du 8 août 1983, pourrait servir de fondement au texte proposé, dès l'instant où il est admis que le F.N.R.S. remplit une mission d'intérêt général. Dans ce cas, le Gouvernement doit recueillir l'avis préalable de la Commission de la protection de la vie privée et prendre un arrêté délibéré en conseil des ministres.

A défaut d'une consultation de la Commission de la protection de la vie privée, requise par l'article 5, alinéa 2, de la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques, le projet n'est pas en état d'être examiné par le Conseil d'Etat, section de législation.

Onderzoek van het ontwerp.

Het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (N.F.W.O.) is een instelling van openbaar nut, die opgericht is overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 en tot taak heeft "het wetenschappelijk onderzoek in de verschillende gemeenschappen van België te bevorderen". De huidige statuten zijn goedgekeurd bij koninklijk besluit van 5 maart 1992. Het N.F.W.O., een instelling van openbaar nut, is een privaatrechtelijke rechtspersoon.

De vraag rijst of, krachtens artikel 5, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het Fonds dan ook toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen mag krijgen, aangezien het onzeker lijkt of het wel een openbare overheid is. In dat opzicht citeert de steller van het ontwerp in het verslag aan de Koning het verslag van auditeur W. Van Noten, waarin deze, volgens de methode van de samenlopende aanwijzingen, tot het besluit komt dat het N.F.W.O. als een administratieve overheid dient te worden beschouwd.

De opgesomde aanwijzingen zijn de volgende :

- 1° in het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, wordt het personeel van het N.F.W.O. geacht tot de "openbare sector" te behoren (artikel 15);

.../...

2º het N.F.W.O. krijgt met toepassing van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instellingen een jaarlijkse toelage, op basis van objectieve criteria die door de overheid zijn uitgewerkt.

Op zich volstaan die aanwijzingen niet om te kunnen besluiten dat het N.F.W.O. een openbare overheid is. Overigens is het arrest dat op het verslag is gevolgd niet veelbetekenend, aangezien het zich ertoe bepaalt de afstand van de verzoeker toe te wijzen.

Volgens de rechtspraak van de Raad van State (1) kan een privaatrechtelijke rechtspersoon als een administratieve overheid worden beschouwd als voldaan is aan de dubbele voorwaarde dat ze beoogt te voorzien in een maatschappelijke behoefte, waarvan de voldoening van openbaar nut wordt geacht door de wet en dat de wetgever aan haar rechten van het openbaar gezag heeft opgedragen.

Dat het N.F.W.O. een taak van algemeen nut vervult en dus voldoet aan de eerste van de aangegeven voorwaarden, kan moeilijk worden betwist, maar er mag daarentegen niet worden gesteld dat het over een deel van het openbaar gezag beschikt.

(1) R.v.St., Scheuerman, nr. 19.776, 27 juli 1979, geciteerd door J. SALMON, Le Conseil d'Etat, 1994, blz. 233.

Om die reden kan het N.F.W.O. niet worden beschouwd als een openbare overheid in de zin van artikel 5, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983.

Het ontwerp heeft dus geen rechtsgrond. Artikel 5, tweede lid, a), van de wet van 8 augustus 1983 zou echter als rechtsgrond voor de voorgestelde tekst kunnen dienen, zodra erkend wordt dat het N.F.W.O. een taak van algemeen nut vervult. In dat geval behoort de regering het voorafgaande advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in te winnen en een besluit uit te vaardigen waarover in de ministerraad overleg is gepleegd.

Aangezien de raadpleging van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, vereist door artikel 5, tweede lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, nog niet heeft plaatsgehad, is het ontwerp niet in zoverre gereed dat het door de afdeling wetgeving van de Raad van State kan worden onderzocht.

La chambre était composée de :

De kamer was samengesteld uit :

Messieurs J.-J. STRYCKMANS,
de Heren

président de chambre,
kamervoorzitter,

Y. BOUCQUEY,
Y. KREINS,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

F. DELPEREE,
J. van COMPERNOLLE,

assesseurs de la
section de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

Madame J. GIELISSEN,
Mevrouw

greffier,
griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J.-J. STRYCKMANS.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. M. BAUWENS, référendaire adjoint.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. REGNIER, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. M. BAUWENS, adjunct-referendaris.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

J. GIELISSEN.

J.-J. STRYCKMANS.